

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СРСР

ЗАТВЕРДЖЕНО

Міністерством охорони здоров'я
СРСР

від 4 листопада 1987 р. за № 4430-87

ПЕРЕЛІК

хімічних речовин, при роботі з якими у профілактичних цілях рекомендується вживання молока або інших рівноцінних харчових продуктів*

1. Аліфатичні та аліциклічні вуглеводні (насичені і ненасичені):
 - а) вуглеводні ряду метану: бутан, ізобутан, пентан, ізопетан, гексан, октан, ізооктан, нонан;
 - б) вуглеводні ряду етилену: бутилен, амілени, ізобутилен;
 - в) циклічні неграничні вуглеводні: циклопентадієн, дициклопентадієн, циклопентадієнілтрикарбоніл марганцю;
 - г) ароматні вуглеводні одно- і багатоядерні: бензол, ксилол, толуол, етилбензол, кумол (диізопропілен-бензол), ксилоли, стириולי, дифеніл, нафталін та їх похідні.
2. Галогенопохідні вуглеводні масного ряду:
 - а) фторпохідні: фторетилен, дифторетилен, трифторетилен, тетрафторетилен, трифторпропілен, дифторетан, декафторбутан;
 - б) хлорпохідні: хлористий метил, хлористий метилен, хлороформ, чотирихлористий вуглець, хлористий етил, дихлоретан, трихлоретан, тетрахлоретан, трихлорпропан, тетрахлорпентан, хлористий вініл, дихлоретилен, трихлоретилен, тетрахлоретилен, гексахлорциклопентадієн, алодан, хлоропрен, хлористий аліл, хлористий бутилен, гексахлорбутадієн та інші цього ряду;
 - в) бромпохідні: бромистий метилен, бромистий метил, бромистий етил, диброметан, тетраброметан, дибромпропан, бромформ та інші;
 - г) йодопохідні: йодистий метил, йодоформ, йодистий етил та ін.;
 - д) змішані галогенопохідні: дифторхлорметан, фтордихлорметан та ін.
3. Галогенопохідні вуглеводнів ароматичного ряду: хлорбензол, дихлорбензол, трихлорбензол, тетрахлорбензол, гексахлорбензол, хлористий бензил, бензотрихлорид, хлорстинол, бромбензол, бромистий бензил та інші галогенопохідні цього ряду.
4. Хлорпохідні одноциклічних багатоядерних вуглеводнів: хлоровані дифеніли, хлорокис дифенілу, хлориндан, хлорнафталіни, гептахлор, ДДТ, гексахлорциклогексан, поліхлорпілен, поліхлоркамфен, хлоретан, симазин, артазин.
5. Спирти:
 - а) спирти і гліколі масного ряду граничні та неграничні: спирт метиловий, аліловий, кротоніловий та інші;
 - б) галогенопохідні спиртів масного ряду: спирт октафтораміловий, тетрафторпропіловий та інші;

* Цим скасовуються Медичні показання для безкоштовної видачі молока або інших рівноцінних харчових продуктів робітникам та службовцям, які безпосередньо зайняті на роботах зі шкідливими умовами праці, затверджені Міністерством охорони здоров'я СРСР 22 травня 1968 року.

- в) спирти ацикличного та ароматного ряду, бензиловий спирт, циклогексанол та інші.
6. Феноли: фенол, хлорфеноли, пентахлорфенол, крезолі, гідрохінон, пентахлорфенолят натрію та інші.
7. Ефіри ацикличного та аліфатичного ряду та їх галогенопохідні: диметилловий, диетилловий, диізопропіловий, дибутиловий, вінілбутиловий, дивініловий, монохлордиметилловий, дихлордиетилловий, тетрахлордиетилловий, ефіри етилгліколю, пропіленгліколю, гліцерину, полігліколеві ефіри.
8. Ефіри фенолів: гваякол, монобензиловий ефір гідрохінону, диніл та інші цього ряду.
9. Органічні окиси і перекиси: окис етилену, пропілену, епіхлоргідриду, гідроперекис ізопропілбензолу, перекис бензоїлу, перекис метилетилкетону, циклогексанону та інші представники сполук даної групи.
10. Тіоспирти, тіофеноли і тіоефіри: метил- та етилмеркаптани, трихлортіофенол і пентахлортіофенол; 2, 4-Д, солі трихлорфеноксиоцтової кислоти.
11. Альдегіди і кетони заміщені і незаміщені: ацетальдегід, формальдегід, бензальдегід, акролеїн, ацетон, бромацетон, хлорацетон, пентахлорацетон, гексахлорацетон, хлорацетофенон та інші цього ряду.
12. Органічні кислоти, їх ангідриди, амідні і галогеноангідриди: малеїновий, фталевий ангідрид, кислоти: мурашина, оцтова, пропіонова та їх ангідриди, нафтеніві кислоти, хлористий бензоїл, хлорфеноксиоцтова кислота, сполуки карбамінової кислоти, тіо- і дитіокарбамінової кислоти, диметилформамід та інші цієї групи.
13. Складні ефіри: ефіри азотистої, азотної, сірчаної, хлорсульфонової, мурашиної, оцтової, пропіонової, акрилової, метакрилової кислот та їх галогенопохідні.
14. Складні ефіри та амідні кислот фосфору: трикрезилфосфат, тіофос, метафос, метилетилтіофос, меркаптофос, метилмеркаптофос, карбофос, препарати М-81, М-74, ДДВФ, фосфамід, хлорофос, табун, зоман, зарин, октаметил, диетилхлормонофосфат, метилдихлортіофосфат, диметилхлортіофосфат та інші фосфорорганічні отрутохімікати.
15. Нітро- та аміносполуки масного поліметиленового ряду та їх похідні: нітроолефіни, нітромаган, нітроетан, нітропропан, нітробутан, нітрофоска, хлорпикрин, нітроциклогексан, метиламін, диметиламін, триметиламін, етиламін, диетиламін, триетиламін, етиленімін, поліетиленімін, поліетиленполіамін, гексаметилендіамін, етаноламін, циклогексиламін, дициклогексиламін та інші цього ряду.
16. Нітро- та аміносполуки ароматичного ряду та їх похідні: нітробензоли, нітротолуоли, нітроксилол, динок, диносеб, нітронафталіни, нітрохлорбензоли, нітрофеноли, нітро- та аміноанізоли, анілін, ацетонанілін, хлораніліни, фенілендіаміни, бензидин, парафетидин.
17. Бензохінони, нафтахінон, антрахінон, бензатрен, парабензохінон і дихлорнафтахінон.
18. Органічні барвники: антрахінонові, нітро- та нітрозобарвники, азобарвники, азинові, 2-метилфуран (сілван).
19. Гетероциклическі сполуки: фуран, тетрагідрофуран, фурфурол, тіофен, індол, піридин, піразолан, пурин, піридинові і пуринові основи, піколіни, нікотинова кислота, діоксани, піперидин, морфолін, гексоген, барбітурати, їх напівпродукти та інші при виробництві цих препаратів.
20. Алкалоїди: атропін, кокаїн, опій, морфін, кодеїн, стрихнін, пилокарпін, скополамін, сальсолін, омнопок, папаверин, нікотин, анатазин та інші при виробництві цих препаратів, а також сировина і готова продукція, які містять зазначені алкалоїди (тютюново-махоркове, сигарне виробництво, ферментація тютюну).
21. Бороводні.
22. Галогени і галогенопохідні: фтор, хлор, бром, йод, хлористий, бромистий, фтористий водень, плавикова, кремнефтористоводнева кислоти, окис фтору, окис і двоокис фтору, трифторид хлору, хлористий йод, хлорокис вуглецю (фосген).

23. Сполуки сірки: сірководень, сірковуглець, хлорсульфонова кислота, хлорангідриди сірки, сірчистий і сірчаний ангідриди.
 24. Селен і його сполуки: селенистий ангідрид, селениста кислота, селенова кислота, їх солі, хлорокис селену, органічні сполуки селену.
 25. Телур і його сполуки.
 26. Сполуки азоту: гідразин і його похідні, окисли азоту, азотна кислота, азид натрію, аміак, нітрит натрію, хлористий азот, хлористий нітрозил, гідроксиламін.
 27. Жовтий (білий) фосфор і його сполуки: фосфорний ангідрид, фосфорна кислота та її солі.
 28. Миш'як і його сполуки: миш'яковистий та миш'яковий ангідриди, арсеніт кальцію, арсенат кальцію, арсеніт натрію, паризька зелень, осарсол, іприт.
 29. Сурма та її сполуки: сурм'янистий та сурм'яний ангідриди, сурм'янистий водень, хлориди сурми.
 30. Ціаніди: ціаністий водень, ціаніди натрію та калію, диціан, хлорціан, бромціан, ціанамід кальцію, ціанурхлорид, ціаністий бензил.
 31. Нітроли: ацетонітрил, ацетонціангидрин, акрілонітрил, етиленціангидрин, бензонітрил та інші.
 32. Ізоціанати, фенілізоціанат, гексаметилендіізоціанат, толуїлендіізоціанат та інші.
 33. Сполуки кремнію у вигляді аерозолу з вмістом вільного кристалічного двоокису кремнію понад 10%.
 34. Ртуть та її неорганічні й органічні сполуки — ртуть металева, ціанід ртуті, гримуча ртуть, диметилртуть, етилмеркурхлорид, етилмеркурфосфат, диетилртуть, хлорфенолртуть, меркурацетат, меркурацетат, меркурацетат та інші сполуки ртуті.
 35. Марганець та його сполуки: окисли марганцю, сульфат, хлорид марганцю, аерозолі інших його сполук.
 36. Берилій та його сполуки: окис берилію, гідрат окису берилію, карбід берилію, сульфат берилію, хлорид берилію, фторокис берилію та аерозолі інших сполук берилію.
 37. Талій та його сполуки: хлорид талію, сульфат талію, ацетат талію, нітрат талію, карбонат талію та інші.
 38. Титан та його сполуки.
 39. Ванадій та його сполуки: п'ятиокис, триокис ванадію, ванадати амонію, натрію та кальцію, хлориди ванадію.
 40. Хром та його сполуки: триокис хрому, окис хрому, хромові квасци, біхромат натрію та інші.
 41. Молібден та його сполуки: триокис молібдену, молібден амонію.
 42. Нікель та його сполуки: закис нікелю, окис нікелю, гідрат закису нікелю.
 43. Метанол.
 44. Оловоорганічні, борорганічні та кремнійорганічні сполуки¹.
- При постійному контакті з неорганічними сполуками свинцю рекомендується замість молока вживання кисломолочних продуктів.
- Видача збагачених пектином харчових продуктів, фруктових соків, напоїв, а також натуральних фруктових соків з м'якоттю повинна бути організована перед початком роботи, а кисломолочних продуктів — протягом робочого дня.
46. Карбоніли металів: нікелю, кобальту, марганцю.
 47. Літій, цезій, рубідій, інші лужноземельні елементи та їх сполуки.
 48. Рідкоземельні елементи (лантаніди) та їх сполуки.
 49. Кадмію оксиди та інші його сполуки.

¹ Працівникам, які контактують з неорганічними сполуками свинцю, необхідно додатково до молока видавати 2 г пектину у вигляді збагачених ним консервованих рослинних харчових продуктів, фруктових соків, напоїв (фактичний вміст пектину зазначається заводом-виготовлювачем). Припускається заміна цих продуктів натуральними фруктовими соками з м'якоттю, у кількості 250–300 мг.

50. Антибіотики: біоміцин, тетрациклін, синтоміцин, левоміцетин та інші².
51. Компоненти мікробіологічного походження: бактеріальні токсини, мікотоксини, токсини одноклітинних водоростей та інші.
52. Аерозолі сильнодіючих отруйних речовин списку А і Б фармакопейного комітету Міністерства охорони здоров'я СРСР при їх виробництві.
53. Виробництво всіх видів сажі.
54. Пестициди.

Примітки:

1. До рівноцінних молоку харчових продуктів відносяться кефір, кисляк, мацоні тощо.
2. Молоко або інші рівноцінні харчові продукти видаються також працівникам, які зайняті на роботах із застосуванням радіоактивних речовин у відкритому вигляді, що використовуються за першим та другим класами робіт.

² При роботі у виробництві та переробці антибіотиків замість свіжого молока слід видавати кисле молоко або приготовлений на основі незбираного молока колібактерин.